

Afgørelser – Reg. nr.: 05711.00

Fredningen vedrører: Trente Mølle

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

10-01-1974

Kendelser

Deklarationer

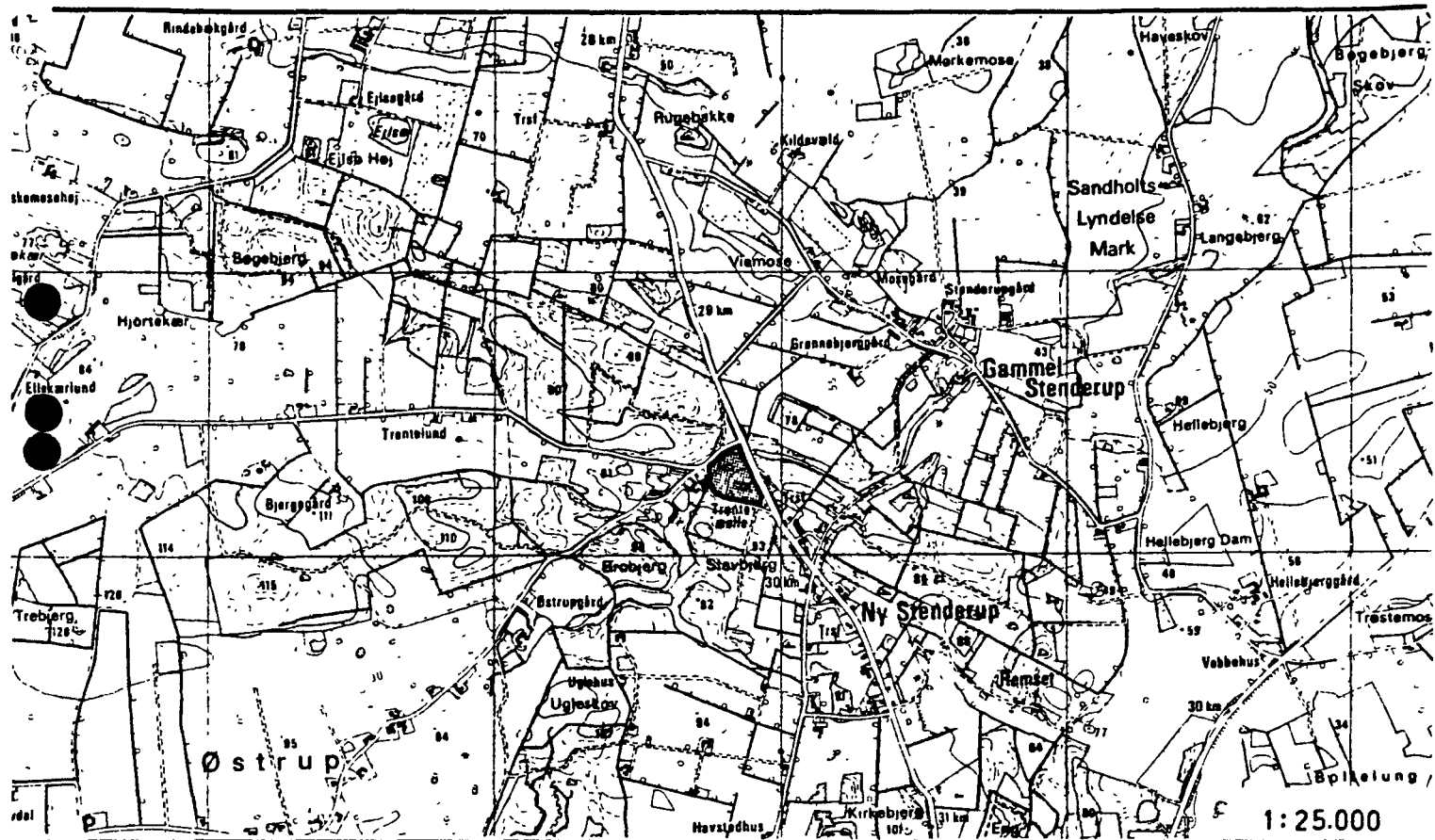
FREDNINGSNÆVNET >

Lokalitet: Trente Møllers omgivelser

Kommune: Broby

Sogn : Vester Hæsinge

Reg. nr.: 425-06-01

Ejer : Privat

Areal : 3,5 ha

Fredet : FN 10/1-1974

Formål : Landskabsbevaring - herunder sikring af møllebakken.

Indhold : Arealerne må ikke bebygges, anvendes til opstilling af campingvogne, telte, skure el.lign.. Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning eller påfyldning. Arealerne må ikke benyttes til henkastning af affald eller anvendes til oplagsplads el.lign.. Offentligheden har fuld adgang til fods ad en sti fra sydvest til møllebakkens top.

REG. NR. 5711

10/1-74

År 1974, den 10. januar afsagde Fredningsnævnet for Fyns amts
sydlige Fredningskreds sålydende:

Frs. 238/1972

Fredning af matr. nr. 6-o, 6-e
og 6-v Ny Stenderup by, Vester
Hæsinge sogn, Trente Mølle.

K E N D E L S E:

Ved skrivelse af 14. juni 1972 rejste Fredningsplanudvalget for Fyn fredningssag om et areal omkring Trente Mølle i Vester Hæsinge sogn. Det fremgår af Fredningsplanudvalgets henvendelse, at spørgsmålet om fredning blev rejst af "Foreningen til Trente Møllens Bevarelse", der siden 1933 har ejet vindmøllen, og som efterhånden har tilkøbt de omliggende arealer. Foreningen arbejder på at skaffe midler til istandsættelse af møllen, i første række møllens ydre, og det er tanken, at anvende den ved nærværende fredning eventuelt tilkendte erstatning som tilskud til denne foreløbige istandsættelse, der er budgetteret til at koste ca. 70.000 kr.

Det hedder i Fredningsplanudvalgets skrivelse blandt andet således: "Samspillet mellem de kulturhistoriske og landskabelige interesser, der knytter sig til istandsættelsen af Trente mølle og sikring af møllebakken, samt den rekreative værdi der ligger i at sikre offentlig adgang til foreningens arealer, taler efter udvalgets opfattelse for at søge en fredning af de pågældende arealer gennemført. I overensstemmelse med vedtagelsen på fredningsplanudvalgets møde den 1. december 1971 skal man derfor i henhold til naturfredningslovens § 11 anmode fredningsnævnet om, at der rejses fredningssag for de på vedlagte kortbilag i 1:4000 nærmere angivne arealer.

Det har været overvejet om nærværende fredningssag burde indarbejdes i en større fredningssag omfattende væsentlige dele af de Fynske Alpers nordskrånning, der må betragtes som delområde i en kommende sydfynsk naturpark. I betragtning af, at fredningssagen vedrørende mølleforeningens arealer formentlig vil få et relativt ukompliceret forløb, har udvalget fundet det forsvarligt at søge denne fredning gennemført som en isoleret sag".

Udvalget har derefter nedlagt sålydende fredningspåstand for så vidt angår matr. nr. ne 6-o, 6-e og 6-v Gl. og Ny Stenderup byer, Vester Hæ-

singe sogn: "Arealerne må ikke bebygges, anvendes til opstilling af campingvogne, telte, skure og master eller lignende.

Fredningen skal ikke være til hinder for istandsættelse af Trente vindmølle.

Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning eller påfyldning. Arealerne må ikke benyttes til henkastning af affald eller anvendes til oplagsplads eller lignende.

Arealerne skal være tilgængelige for almenheden til ophold og færdsel til fods. Der må ikke drives jagt på arealerne. Eventuel hegning og skiltning må kun foretages med fredningsnævnets tilladelse. Der skal i begrænset omfang gives adgang til offentlig parkering på den nordvestlige lod af matr. nr. 6-o, såfremt vejmyndighedernes godkendelse af tilkørselsforholdene kan opnås.

Arealerne må ikke opdyrkes eller massivt tilplantes. For møllebakkens vedkommende skal tilstræbes lav vegetation bestående af græs og lyng. Periodevis kreaturgræsning, fortrinsvis af får, skal være tilladt med henblik på at opretholde møllebakken i den ønskede tilstand. For så vidt angår den lod af matr. nr. 6-o, der ligger øst for landevejen, forudsættes det, at arealet udgår af egentlig dyrkning, og at der i samråd med fredningsmyndighederne foretages spredt løvtræsbeplantning især langs arealets nord- og østgrænse, hvorved der opnås en indramning af arealet og en fortsættelse af skovbrynet langs nordskellet for matr. nr. 2-c.

Fredningsmyndighederne skal være berettiget til at foretage indgreb til fortsat opretholdelse af den tilstand, som fredningskendelsen tilsigter, herunder især fjernelse af selvgroet vegetation, som forringer udsigtsforholdene fra møllebakken og møllens monumentale virkning set fra de offentlige veje og omkringliggende arealer".

Det er oplyst, at Foreningen til Trente Mølles bevarelse efter sagens rejsning har tilkøbt parcellen matr. nr. 6-m beliggende vest for det oprin-

delige nr. 6-o, nemlig møllebankens vestskråning og at matr. nr. ne. 6-o, 6-e, 6-v og 6-m er sammenlagt til eet matr. nr., der benævnes 6-o.

Fredningsnævnet har ladet foretage de foreskrevne bekendtgørelser og har indhentet erklæringer fra de interesserede myndigheder og institutioner. Statens Naturfrednings- og Landskabskonsulent har i skrivelse af 28. august 1972 (j. nr. 19-08-031) anbefalet gennemførelsen af fredningen i den foreliggende form, omend konsulenten har tilføjet, at det måske kunne være naturligt at betragte fredningssagen som et led i en større helhed som en samlet fredning af det landskabeligt meget værdifulde sydfynske naturparkområde.

Naturfredningsrådet har tilsluttet sig denne udtalelse.

Danmarks Naturfredningsforening har varmt anbefalet fredning, idet man særlig har påpeget, at bevoksningen bør holdes lav ved græsning af f. eks. får, således at stedets oprindelige vegetation påny kan blive fremherskende.

Rigsantikvarens fortidsmindeforvaltning har tilsluttet sig en udtalelse fra Nationalmuseets Mølleudvalg, hvori det blandt andet hedder:

"Det er mere end 15 år siden, vi første gang involveredes i denne sag med en anmodning om besigtigelse af Trente Mølle, og allerede dengang fandt vi herfra, at Møllen ikke var så bevaringsværdig som adskillige andre værdifulde vindmøller på Fyn. Dette har ikke hindret lokale kredse i at fortsætte deres bestræbelser på at bevare møllen udfra et rent landskabeligt synspunkt, og hvad dette angår, kan vi fuldt ud tilslutte os, at møllen har stor landskabelig værdi, men da mange andre møller også har denne kvalitet ved siden af deres molinologiske værdi, har vi herfra ment det rimeligt at koncentrere bestræbelserne på at bevare de møller, der har så mange kvaliteter som muligt. Det område, hvori møllen er beliggende, er imidlertid meget smukt, og der er vel næppe tvivl om, at netop de meget kuperede områder står i den største fare for ødelæggelse såvel ved bebyggelse som ikke mindst ved hæmningsløs grusgravning".

Broby kommune og Fyns Amtsråd har anbefalet fredningen, for amtsrådets vedkommende, dog under forudsætning af, at matr. nr. 6-m medomfattes af fredningen, at fredningen kan gennemføres uden væsentlige udgifter for det offentlige og at den i fredningspåstanden nævnte parkeringsplads ikke får udkørsel til landevej nr. 715, men at denne alene får udkørsel til bivej 73.

Fredningsnævnet holdt møde om sagen den 23. oktober 1973 med besigtigelse, hvortil de interesserede personer, myndigheder og organisationer var tilvarslet. Bortset fra amtsrådet, der ikke var repræsenteret, var de indvarslede til stede. For Foreningen til Trente Møllens bevarelse mødte arkitekt M. A. A. A. Ludvigsen, som blandt andet oplyste, at ejendomsværdien på matr. nr. 6-o (uden den tilkøbte parcel matr. nr. 6-m) er 8.300 kr. Det er dokumenteret for nævnet, at den tilkøbte parcels købesum er 10.000 kr. Arkitekten rejste spørgsmålet om, hvorvidt offentligheden ubetinget burde have adgang til arealerne eller kun til en del af disse. Han ønskede indføjet en bestemmelse i deklARATIONEN om tilladelse til opstilling af foderskure til brug for eventuelle fårehold eller lignende, idet han bemærkede, at en ubetinget pligt til fårehold på arealerne ville gøre disse mindre rentable end en fleksibel adgang til fåre- eller kreaturhold.

Foreningen nedlagde ikke påstand om et bestemt erstatningsbeløb, udover at man henstillede, at dette blev størst muligt, idet beløbet under alle omstændigheder ville komme møllens restaurering til gode. Ingeniør Anders Jespersen påpegede dog heroverfor, at foreningens budget til istandsættelse af møllen måtte forekomme ganske urealistisk. Han gjorde opmærksom på, at man har eksempler på, at møllebygninger er købt af private liebhavere, der uden skelen til omkostningerne har indrettet ekcentriske fritidsboliger i disse, eller endnu værre omdannet dem til restauranter eller andet. Møllens tilstand er dog en sådan, at noget sådant ikke er særlig nærliggende, men man kan dog nok ikke ved erstatningsfastsættelsen helt se bort fra den. Kommuneingeniør Skalhøj Christensen, som repræsenterede Broby kommune, mente, at bygnings-

myndighederne måtte have en sådan radikal ombygning til godkendelse, samt at tilladelse næppe ville blive givet.

Fredningsnævnet finder, at de af Fredningsplanudvalget, Danmarks Naturfredningsforening m. fl. anførte grunde, at møllebankens bevarelse er af så betydelig landskabelig værdi, også i sammenhæng med en større fredning af det sydvestfynske landskabsområde, at møllebanken bør fredes i alt væsentligt i overensstemmelse med fredningspåstanden.

Derimod finder nævnet ikke, at den trekantede parcel, der indrammes af Odense-Fåborg Landevej, bivejen til Håstrup og skovarealet på matr. nr. 2-b og den del af parcellen, som ligger øst for landevejen har landskabelig interesse af betydning for fredningen eller sådan sammenhæng med møllebanken, at disse parceller er kvalificerede til fredning. Parcellerne er be- hæftede med landevejsbyggelinie og skovbyggelinie efter naturfredningslov § 47 og bebyggelse vil derfor ikke kunne finde sted uden Fredningsnævnets godkendelse. Nævnet kan tiltræde ejerens påstand om, at der bør sikres adgang til fåre- eller/og kreaturgræsning på arealerne, hvilket ikke skønnes uforeneligt med publikums adgang til at nyde udsigten fra møllebankens top, hvortil offentlighedens interesse i adgang til det fredede areal i alt væsentligt må tænkes koncentreret.

Med de heraf flydende ændringer vil fredningspåstanden være at tage til følge, som nedenfor nærmere bestemt.

Ved erstatningsfastsættelsen tages hensyn til, at det efter bakkens karakter af morænedannelse må antages, at der findes grus eller sand, men at udnyttelse af eventuelle grusforekomster i banken ikke vil kunne finde sted uden koncession efter råstoflovgivningen, som næppe vil blive meddelt, og at bebyggelse af arealerne for en stor del vil udkræve landevejsbyggeliniedis- pensation, samt til at en vis udnyttelse, nemlig til græsning, fortsat vil være tilladt. På den anden side tages hensyn til, at ejeren skal afholde omkostnin- ger ved parcellens indhegning m. v. Købesummen 10.000 kr. for det af fore- ningen senest erhvervede areal, tidligere matr. nr. 6-m, 10.000 kr.

for det meget skrå, helt udyrkelige areal, kan efter nævnets mening ikke være udtryk for en almindelig værdi i handel og vandel. Herefter findes erstatningsbeløbet for det ca. 27500 m² store areal passende at kunne bestemmes til 20.000 kr. Således som fredningen begrænses bliver det ufor-
nødent at tage stilling til spørgsmålet om udkørsel fra parkeringsplads.

Herefter bestemmes:

Den del af ejendommen matr. nr. 6-o Gl. og Ny Stenderup byer, Vester Hæsinge sogn, som indrammes af den offentlige bivej nr. 73 til Håstrup, amtsvejen Odense-Fåborg, matr. nr. ne 6-n, 3-b og 3-o ialt ca. 27500 m² fredes på følgende vilkår:

Arealerne må ikke bebygges, anvendes til opstilling af campingvogne, telte, skure og master eller lignende. Et foderskur, hvis udformning og anbringelsessted er godkendt af Fredningsnævnet kan dog opstilles. Fredningen skal ikke være til hinder for istandsættelse af Trente Vindmølle.

Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning eller påfyldning.

Arealerne må ikke benyttes til henkastning af affald eller anvendes til oplagsplads eller lignende.

Offentligheden har fuld adgang til fods ad en sti fra sydvest til møllebankens top og på toppen på et areal begrænset til ca. 20 m fra møllen mod syd og øst og ca. 10 m fra møllen mod nord og øst. Iøvrigt har offentligheden adgang til fods i det omfang det er foreneligt med kreatur og fåreholdet og kun på eget ansvar. Hegning af den del af arealet, hvor almenheden har fuld adgang og det øvrige foretages på ejerens bekostning. Ejeren bekoster også skiltning om, at adgang til græsningsarealerne sker på publikums eget ansvar. Hegning og skiltning iøvrigt kan kun foretages med Fredningsnævnets tilladelse.

Arealerne må ikke opdyrkes eller massivt tilplantes. For møllebankens vedkommende skal tilstræbes lav vegetation bestående af græs og lyng. Græsning af får og kreaturer skal være tilladt med henblik på at opretholde møllebakken i den ønskede tilstand.

Fredningsmyndighederne skal være berettiget til at foretage indgreb til fortsat opretholdelse af den tilstand, som fredningskendelsen tilsigter, herunder især fjernelse af selvgroet vegetation, som forringer udsigtsforholdene fra møllebakken og møllens monumentale virkning set fra de offentlige veje og omkringliggende arealer.

Der ydes ejeren erstatning på 20.000 kr. for de med fredningen forbundne ulemper.

Beløbet forrentes i overensstemmelse med naturfredningslov § 21 stk. 4 med 1% over Nationalbankens diskonto fra dags dato til betaling sker.

Beløbet vil være at udbetale med 10.000 kr. til fonden for Bygnings- og landskabskultur i henhold til det til fonden udstedte den 3. august 1971 tinglyste pantebrev med pant i ejendommen matr. nr. 6-o Gl. og Ny Stenderup by, Vester Hæsinge sogn. 10.000 kr. udbetales til ejeren, Foreningen til Trente Vindmøllers bevarelse.

Nærværende kendelse kan i henhold til naturfredningslovens § 24 indbringes for Overfredningsnævnet inden 4 uger fra den dag, fredningsnævnets afgørelse er meddelt den pågældende.

Kai E. Nielsen

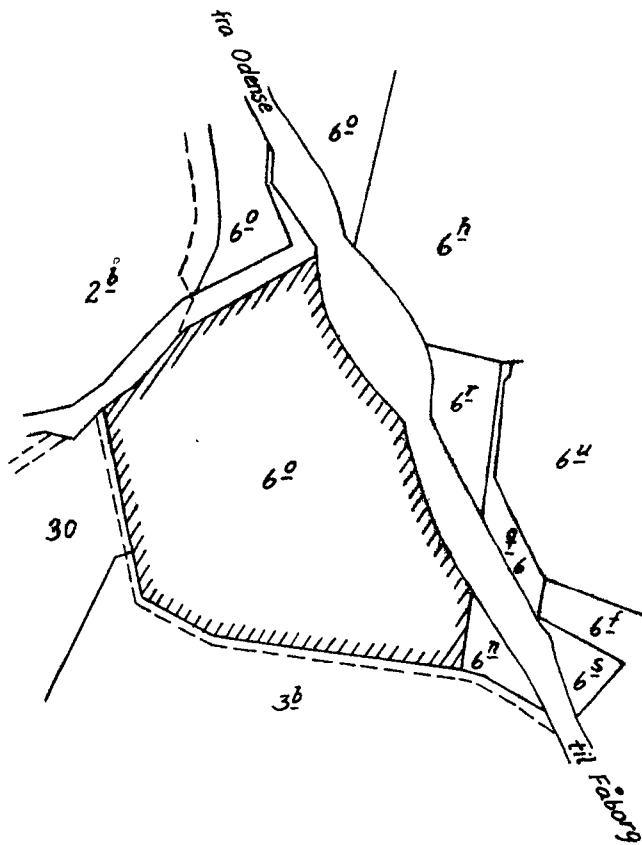
Jul. Paulsen

T. Lykke Hansen

formand

--oo0oo--

P.v.a.
[Handwritten signature]

LLLLLL Fredningsgrænse

Terræn af Gl. og Ny Stenderup
byer, Vester Hasinge sogn.

Udarbejdet i anledning af
fredning af Trente Møllers
omgivelser.

Fredningsplanudvalget for Fyns amt,
november 1973.

Målforshold 1:4000

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 05711.00

Dispensationer i perioden: 04-08-1986 - 01-12-1997

FREDNINGSNÆVNET

FOR

FYNS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Egensevej 15 - Telefon (09) 21 16 93

Modtaget i fredningsstyrelsen

- 5 AUG. 1986

REG. NR. 5711

Til fredningsregisteret 5700 SVENDBORG, den 4.8.1986

til orientering

178-86
24

Journal nr.: Frs. 159/1986

Man har d.d. tilskrevet Fyns amtskommune, Fredningsafdelingen, 5220 Odense SØ, således:

I skrivelse af 28/5 1986 (j. nr. 8-70-52-11(425)/86) har amtskommunen foreslået, at der på arealet omkring Trente Mølle, matr. nr. 6 o, 6 e og 6 v Ny Stenderup by, V. Hæsinge, foretages en opfyldning i hjørnet mellem landevejen Odense-Fåborg og den offentlige bivej Trentevejen. Hensigten er at forbedre udsigtsforholdene for trafikanter fra sidevejen over landevejen og iøvrigt at skabe en mere naturlig overgang imod den bæk, som gennemløber terrænet og derved skabe mulighed for fjernelse af et meget dominerende autoværn ved vejudmundingen.

Samtidig har fredningsafdelingen forelagt et udkast til plejeplan for området.

Området er fredet ved fredningskendelse af 10/1 1974. Det hedder bl.a. i kendelsen, at terrænformerne ikke må ændres ved afgravning eller påfyldning. Endvidere udtales det i kendelsen, at fredningsmyndighederne skal være berettiget til at foretage indgreb til fortsat opretholdelse af den tilstand, som tilsigtes ved kendelsen, herunder især fjernelse af selvgroet vegetation, som forringer udsigtsforholdene fra Møllebakken op mod møllen.

Den ansøgte opfyldning vil herefter kræve fredningsnævnets tilladelse i henhold til naturfredningslovens § 34.

Nævnet har afholdt møde på stedet med besigtigelse og forhandling med de interesserede den 27/7 1986. Om det på mødet passerede henvises til vedlagte mødereferat.

Nævnet har enstemmigt besluttet at tillade den ansøgte opfyldning i et vist omfang, nemlig således, at der kan lægges indtil 3 m jordfyld op til terrænhøjde ud for stedet, hvor landevejen og Trentevej støder sammen. Dette jordfyld kan derpå lægges langs

1303/740.

Trentevej, men således, at der dannes en spids kile, som afsluttes ca. 40 m fra vejmundingen.

Som også forudset i plejeplanen kan bevoksningen udtyndes langs Trentevej, men det bør påses, at de mest interessante træer, såsom eg, nogle store fuglekirsebærtræer, alm. røn og lignende bevares. Det bør endvidere påses, at der ikke ved de nævnte foranstaltninger sker nogen ændring af bækens forløb.

Nævnet har endvidere besluttet at udtale, at man ikke har indvendinger mod amtskommunens plejeplan, idet dog den planlagte opstilling af en svellebro over bækken bør udgå, idet dette går ud over en egentlig plejeforanstaltning. Da det fremgik af forhandlingerne under mødet, at ejendommens ejer ville modsætte sig anlæg af en sådan bro, idet denne ville friste til for kraftig passage af publikum hen over terrænet bl.a. til ulempe for kreaturholdet på møllebakken, tilkendegives at nævnet vil være betænkelig ved at tillade anlæg af en sådan bro i medfør af naturfredningslovens § 34.

Nævnet har underrettet Broby kommune, lodsejeren m.fl., der inden 4 uger kan indbringe nævnets afgørelse for Overfredningsnævnet, om foranstående.

Tilladelsen kan ikke udnyttes før efter udløbet af ankefristen, 4 uger, jfr. naturfredningslovens § 58 stk. 5.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra tilladelsens meddelelse, jfr. naturfredningslovens § 64 a.

Jul. Paulsen
formand

Fyns amtskommune,
Fredningsafdelingen

FREDNINGSSTYRELSEN
Amaliegade 13
1256 København K:

**Fredningsnævnet
for
Fyns Amt**

Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

Dato: 1. december 1997
Frs. 52/97

Fyns Amt
Miljø- og Arealafdelingen
Ørbækvej 100
5220 Odense SØ

REG. NR. 5711 00.

Vedr.: Deres j. nr. 8-70-21-1-425-73-97 - Indretning af feriebolig i Trente Vindmølle

Ved skrivelse af 24. oktober 1997 har Fyns Amt fremsendt en ansøgning fra ejeren af Trente Vindmølle, Jan Skovsende Hansen, om tilladelse til indretning af Trente Vindmølle som feriebolig. Vindmøllen er placeret på matr. nr. 6-o Stenderup by, Vester Hæsing.

Ejendommen er fredet ved fredningsnævnets kendelse af 10. januar 1974. I fredningskendelsen fremgår det bl.a., at terrænformerne ikke må ændres ved afgravning eller påfyldning.

Formålet med fredningen er beskrevet således:

"Samspillet mellem de kulturhistoriske og landskabelige interesser, der knytter sig til istandsættelsen af Trente Mølle og sikring af møllebakken, samt den rekreative værdi der ligger i at sikre offentlig adgang til foreningens arealer, taler efter udvalgets opfattelse for at søge en fredning af de pågældende arealer gennemført".

Der er i det væsentlige tale om status quo fredning.

Selve vindmøllen er ikke fredet.

Ejeren har oplyst, at han ønsker at indrette en feriebolig i vindmøllen. Det er ikke længere økonomisk forsvarligt at lade vindmøllen ligge, og for at få det økonomisk til rime-
ligt at løbe rundt, må den have en funktion. Der skal alene indrettes én feriebolig i vind-
møllen, og vindmøllen vil ikke ændre karakter, den vil stadig kunne køre, og hele møl-

Miljø- og Energiministeriet

J.nr. SN 1996 · 1211/79 - 0004

- 4 DEC. 1997

Akt. nr. 5

leindretningens funktion vil blive bevaret. Vindmøllen vil ude fra komme til at se ud, som den gør i dag.

Ejeren oplyste, at de eneste terrænændringer, der vil ske, er, at der på nogle få m² i det fredede områdes sydøstlige hjørne ved kanten til hjulvejen vil blive slået noget græs, så der kan holde 2-3 biler.

Repræsentanterne for Fyns Amt og Fyns Statsskovdistrikt samt Danmarks Naturfredningsforening har udtalt, at indretningen af feriebolig i vindmøllen harmonerer meget dårligt med formålet med fredningen.

Det blev under mødet oplyst, at der er og formentligt fortsat vil blive ført forhandlinger om Statsskovdistriktets overtagelse af ejendommen.

Fredningsnævnet skal udtale:

Fredningsnævnet meddeler herved tilladelse til det ansøgte, idet fredningsnævnet ikke finder, at den yderst begrænsede ændring af terrænformerne ved at græsset bliver slået i det fredede områdes sydøstlige hjørne, vil stride mod fredningens formål. Fredningsnævnet skal herved bemærke, at vindmøllen ikke er fredet. Det er alene de omgivende arealer.

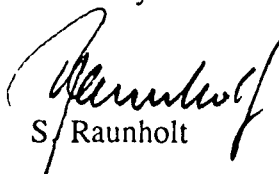
Fredningsnævnets afgørelse, der er enstemmig, er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

S. Raunholt

